

Bilag 2. Status på forvaltningernes indsatsområder i forbindelse med handicappolitikken i Københavns Kommune

Tabel 1. Evaluering af aktiviteter under Kultur- og Fritidsforvaltningen

Indsatsområde	Aktivitet formuleret i 2005	Forvaltningens evaluering i 2009
Tilgængelige byrum og boliger for alle	Registrering af ejendomme. Der skal afsættes ressourcer til en nærmere registrering af handicaptilgængelighed i de aktuelle ejendomme.	<p>Københavns Ejendomme har færdiggjort den nævnte undersøgelse af en repræsentativ gruppe af kommunens bygninger. Med udgangspunkt i denne kortlægning af handicaptilgængeligheden i de udvalgte bygninger har Københavns Ejendomme udarbejdet en rapport med forslag til, hvordan en registrering og forbedring af handicaptilgængeligheden i alle kommunens ejendomme kan gribes an.</p> <p>Kultur- og Fritidsudvalget har i 2008 godkendt et pilotprojekt med udvikling af et web-baseret værktøj til selvregistrering af tilgængeligheden i hele ejendomsporteføljen.</p>
Tilgængelige byrum og boliger for alle Udformning af Københavns ejendomme	Forbedring af tilgængelighed.	I forbindelse med en lang række ombygningsprojekter, som Københavns Ejendomme udfører for kommunens forvaltninger, gennemføres forbedringer af tilgængeligheden. Som udgangspunkt opfyldes de lovgivningsmæssige krav ved ombygning, og ved nogle projekter gennemføres yderligere tiltag på baggrund af de krav den bestillende fagforvaltning formulerer. Det fremgår af de øvrige forvaltningers besvarelse, inden for hvilke områder der gennemføres projekter. Det største antal projekter udføres for Børne- og Ungdomsforvaltningen og Socialforvaltningen.
Fritids-, idræts- og kulturtilbud	”Bogen kommer” – et tilbud om at levere materialer til familier med handicappede/langtidssyge børn, som ikke selv kan komme på biblioteket.	I 2005 blev tilbuddet ”Bogen kommer” iværksat. ”Bogen kommer”-ordningen tilbydes fortsat af Københavns Biblioteker, og mange borgere benytter sig af ordningen, der må siges at være en succes.

Kommunikation og information	Internetadgang og syntetisk tale og zoomtekst.	<p>I 2005 blev installeret internet adgang med syntetisk tale og forsøg er igangsat med zoomtekst. Der er fortsat forsøg med zoomtekst, men få brugere benytter sig af tilbuddet. Det skyldes, at de teknologiske muligheder i form af oplæsningsprogrammer mv. på internettet for synshandicappede i dag er talrige, hvilket har mindsket behovet for tilbuddet på biblioteket.</p> <p>Supplerende kan det oplyses, at der på Københavns Bibliotekers hjemmeside er mulighed for at få læst teksten op. Hertil kommer, at bibliotekerne gennem tilbuddet <i>Lydavisen</i> producerer otte forskellige lydavisere, som rummer artikler fra de københavnske lokalaviser og københavnerstof fra de landsdækkende aviser. <i>Lydavisen</i> udkommer på kassettebånd og på CD med MP3-lydfiler.</p>
Fritids-, idræts- og kulturtilbud	Teleslynge og/eller tegnsprogstolk ved arrangementer eller lignende.	<p>Københavns Kommunes biblioteker har opsat en teleslynge og ansat en døvetolk.</p> <p>Bibliotekernes tilbud til døve har frem til udgangen af 2007 været tilbudt af Biblioteket Ørnevej. Fra 2008 indgår døvesamlingen som en integreret del af den almindelige materialesamling.</p>
Beskæftigelse	Beskrive og informere om relevante regler for handicappede i forbindelse med ansættelse. Dette skal sikre at alle afdelinger i forvaltningen på et så oplyst grundlag som muligt træffer beslutning om – og i givet fald hvordan – en borger med handicap skal ansættes. Informationen indtænkes som en del af en generel information om Det Rummelige Arbejdsmarked, dog med fokus på at det ikke kun er inden for rammerne af dette, at der kan ske ansættelse af borgere med handicap.	Kultur- og Fritidsforvaltningen har udarbejdet infomateriale til handicappede vedrørende deres rettigheder og tilskudsmuligheder.

Tabel 2. Evaluering af aktiviteter under Miljø- og Forsyningsforvaltningen (nuværende Teknik og Miljøforvaltning)

Indsatsområde	Aktivitet formuleret i 2005	Forvaltningens evaluering i 2009
Tilgængelige byrum og boliger for alle	Indretning/modernisering af bygninger, f.eks. P-pladser, adgangsforhold og toiletforhold.	Der er etableret ringeklokke ved hovedtrappen - den ringer i receptionen. Receptionen har så mulighed for at hjælpe med brug af elevator som kører til terræn. Der er i bygningen indrettet handicaptolletter som bygningsreglementet foreskriver. Der er pt. ikke reserveret en P-plads specielt til handicappede, men da Teknik- og Miljøforvaltningen havde en medarbejder med handicap ansat i Miljøkontrollen var der reserveret en plads til pågældende.
Tilgængelige byrum og boliger for alle	Mærkning af affaldsbeholdere med blindskrift.	Der har været kontakt til Dansk Blindesamfund om muligheden for at mærke affaldsbeholdere med skilte med blindskrift. Der vil blive arbejdet videre med sagen for at afdække sagens økonomi. Herunder hvor mange af de ca. 100.000 affaldsbeholdere, der i givet fald skal påsættes skilte.
Tilgængelige byrum og boliger for alle	Indretning af affaldscontainere således, at lågene kan betjenes af kørestolsbrugere.	Der vil blive arbejdet videre med at afdække hvilke tekniske løsninger, der i givet fald skal etableres for at sikre mulighed for, at også kørestolsbrugere kan betjene lågene på affaldsbeholdere. Projektets økonomi vil blive søgt afklaret.
Tilgængelige byrum og boliger for alle	Placering af nedstyrtningskakter, så de er tilgængelige for kørestolsbrugere.	R98 har deltaget i byggemøder og kommenterede på bl.a. placering af affaldsskakte mhp. større tilgængelig for kørestolsbrugere. Det er ikke muligt at foretage måling af, hvor mange nedstyrtningskakte, der er blevet gjort tilgængelige for kørestolsbrugere.
Tilgængelige byrum og boliger for alle	Indretning af genbrugsstationer (bl.a. handicaptollet, ingen høje kanter, lave afleveringssteder).	Det har vist sig, at det på genbrugsstationerne er begrænset, i hvor høj grad man kan gøre aflæsning af affald tilgængelig for fysisk handicappede i kørestol eller tilsvarende. Hvis man kommer med begrænsede affaldsmængder – og helst uden for den travleste tid – er der altid mulighed for at få pladspersonalet til at hjælpe med aflæsning. Ved ombygning indrettes handicaptollet på pladserne – det vil ske på Kulbanevej primo maj i 2007.

Tilgængelige byrum og boliger for alle	Tilpasning af Miljøkontrollens hjemmeside ved konvertering af PDF-filer, så de som den øvrige tekst kan læses via talesyntese.	Det er pt. ikke muligt at læse PDF-filer via talesyntese. Der vil blive arbejdet videre med tiltaget i forbindelse med udviklingen af de fælles hjemmesider i det nye Teknik- og miljøforvaltning.
Kommunikation og information	Fyldestgørende og let tilgængelig information om kommunens serviceydelser og øvrig information.	Der bliver løbende arbejdet på at informationsmateriale og kampagner bliver mere forståeligt og tilgængeligt.
Kommunikation og information	Rådgivning og vejledning, f.eks. døvetelefoner, aflæsning af målere og oplæsning af regninger.	Opgaven er placeret i KE, som løbende bør rådgive om kommunikationsopgaver.
Beskæftigelse	Etablering af arbejdspladser for borger med handicap (Det Rummelige Arbejdsmarked, nedslidning, arbejdsskader, kroniske sygdomme).	For allerede ansatte, der har pådraget sig en kronisk sygdom eller handicap er der gjort en indsats, men der er ikke lavet særlige tiltag for at få beskæftiget folk fra den nævnte gruppe.

Tabel 3. Evaluering af aktiviteter under Bygge- og Teknikforvaltningen (nuværende Teknik og Miljøforvaltning)

Indsatsområde	Aktivitet formuleret i 2005	Forvaltningens evaluering i 2009
Tilgængelige byrum og boliger for alle	Vej og Park udlægger årligt ca. 17 km slidlag. Ved samme lejlighed etableres asfaltramper ved de mest påkrævende gadehjørner. Fokus på at skabe bedre asfaltramper og mere tilgængelighed i forbindelse med denne driftsopgave.	Ad 1: Ja Ad 2: Ja
Tilgængelige byrum og boliger for alle	Etablering af asfaltramper på opfordring fra byens brugere. Tilgængelighedsforanstaltningerne rekvireres via den almindelige vejvedligeholdelse.	Ja, ved forespørgsler.
Tilgængelige byrum og boliger for alle	Generelt nedsættes der en styregruppe med repræsentanter fra Bygge- og Teknikforvaltningen.	Der er nedsat en styregruppe i forbindelse med programmet: BY FOR ALLE. Gruppen skal sikre deltagelse i programmet fra samtlige teknisk faglige centre i TMF, samt at udstikke programmets kurs.
Tilgængelige byrum og boliger for alle	”Tilgængelighed” indføres som fast punkt i BTF’s indstillingsskabelon for at sikre, at alle, der skriver indstillinger, redegør for tilgængeligheden i et hvilket som helst projekt på samme niveau som der redegøres for f.eks. økonomi og miljø.	Er vedtaget på møde i Teknik- og Miljøudvalget med virkning fra 1. januar 2007.
Tilgængelige byrum og boliger for alle	Det indstilles til politisk beslutning i BR, at passusen ”Tilgængelighed” indgår som fast indstillingspunkt i alle forvaltninger.	Ikke aktuelt.

Tilgængelige byrum og boliger for alle	Følgende standardformulering anvendes i lokalplaner under paragraffen "Ubebyggede arealer": "Adgangs- og opholdsarealer skal udformes således, at de tilgodeser handicappedes muligheder for at færdes på arealerne". Samtidig henvises til Vejdirektoratets håndbog i tilgængelighed, "Færdselsarealer for alle".	I lokalplanerne indgår under § om Ubebyggede arealer standardformuleringen "Adgangs- og opholdsarealer skal udformes således, at de tilgodeser bevægelseshæmmedes muligheder for at færdes på arealerne."
Tilgængelige byrum og boliger for alle	Formulering indføres i lokalplaner om, at vej- og stikkrydsning af overgang og/eller rampe mellem sti og vej. Maksimal hældning på nedsenkning og/eller rampe 1:10 (10 pct.). Lodret kant på 2,5-3 cm mellem sti og vej etableres som taktil orientering for borgere med et synshandicap.	Teknik- og Miljøforvaltningen har ikke indarbejdet initiativet, da det indgår under ovenstående initiativ.
Tilgængelige byrum og boliger for alle	I det omfang der er udpeget ruter, f.eks. Vesterbrogade, hvor vejforhold ændres for større tilgængelighed, informeres berørte ejendomsjere såvel som Byggeri & Bolig (B&B) herom. I B&B vil man kunne sætte særlig fokus på de løbende byggesager med henblik på tilgængelighed i det aktuelle område. B&B vil i samme forbindelse sammen med Vej & Park forsøge at få tilvejebragt aftale herom med bygherre.	Det vil ske løbende, første gang i efteråret 2007
Tilgængelige byrum og boliger for alle	Øget fokus på løbende byggesager med henblik på tilgængelighed mellem bygning og det offentlige rum.	Ja
Tilgængelige byrum og boliger for alle	Der etableres lydsignaler i 2-3 lyskryds årligt efter prioritering i samråd med Dansk Blindesamfund.	Ja

Tilgængelige byrum og boliger for alle	Revurdere procedure omkring etablering af lydsignaler med henblik på at kunne levere et bedre produkt. Undersøgelse iværksættes.	Ja
Tilgængelige byrum og boliger for alle	Indsats i forhold til ”plan for den fremtidige forsyning med offentlige toiletter i Københavns Kommune”.	Teknik og Miljøudvalget bevilget 28 mio. kr. til opsætning af 25 nye toiletenheder, som er tilgængelige for alle. Designet er forelagt for Handicaprådet på rådets første møde i efteråret 2006. 5 toiletenheder opsættes i 2007 og efter evaluering med Handicaprådet blev øvrige 20 enheder opsat.
Tilgængelige byrum og boliger for alle	Det skal være nemmere for private grundejere at etablere barrierefrie adgange til butikker og boliger. Forslag til ny praksis udarbejdes.	Dette er noget som tilgængelighedskoordinatoren, der blev ansat i oktober 2007, arbejder på.
Tilgængelige byrum og boliger for alle	BTF’s tilgængelighedsteam skal ved årets udgang opliste, hvilke tiltag, der er sket i årets løb og evaluere processen og resultaterne. Sker der en forbedring af tilgængeligheden i Københavns Byrum? Kan det gøres mere effektivt fremover?	Er sket løbende. Ja, der sker en forbedring, og indsatsen effektiviseres løbende.
Tilgængelige byrum og boliger for alle	Rutenet-modellen: Projektleder eller ekstern konsulent, som skal lede og koordinere tilgængelighedsarbejdet og sikre fremdrift i henhold til den aktivitetsplan, der skal udarbejdes som projektets styringsværktøj.	Der er blevet ansat en koordinator for tilgængelighedsområdet i oktober januar 2007, som både indgår i styregruppen og programgruppen for programmet BY FOR ALLE, hvor rutenet-modellen er en af de primære aktiviteter.

Tilgængelige byrum og boliger for alle	Rutenet-modellen: Ansætte en handicappet person på halv tid (evt. med løntilskud), som skal være sekretær for projektet det første år.	Dette skal ske i samarbejde med tilgængelighedskoordinatoren. Der er nedsat følgegrupper i forbindelse med BY FOR ALLE, hvor relevante interessenter herunder Danske Handicaporganisationer, Statens Byggeforskningsinstitut, Foreningen Tilgængelighed for alle m.fl. indgår. Ligeledes er der nedsat et eksternt tilgængelighedsteam, hvor tilgængelighed diskuteres.
Tilgængelige byrum og boliger for alle	Rutenet-modellen: Producere konstruktionstegninger af detailløsninger på tilgængelighed. Standardløsninger fra Vejdirektoratets håndbog "Færdsels-arealer for alle" skal tilpasses den københavnske kontekst. Der udarbejdes løsningsforslag til ramper, nedsænkede kantsten ved forgængerovergange, anvendelse af taktile belægninger, placering af byinventar etc.	Pågår. Detailløsninger afprøves i 1:1 i Teknik- og Miljø's udendørs designlaboratorium i Torvegade ved Christmas Møllers Plads.
Tilgængelige byrum og boliger for alle	Rutenet-modellen: Udpegning af ruter i samarbejde med lokale interessenter, prissætning, prioritering, udarbejdelse af tids- og budgetstyret aktivitetsplan.	Første rute i Indre By er udpeget, analyseret og prissat. Der er udarbejdet projektforslag, som er politisk godkendt. Anlægsarbejdet igangsættes i efteråret 2007. Første rute åbnede i august 2008 og har givet værdifuld viden i forhold til at designe de københavnske vejelementer.
Tilgængelige byrum og boliger for alle	Rutenet-modellen: Ruter etableres i Indre By + to andre bydele (prioriteres)	Første rute åbnede i Indre By i august 2008. Næste rute er Christianshavn-ruten, der var planlagt til at åbne i 2009, men er udsat til efter 2010. Købergadeprojektet er ligeledes udpeget som tilgængelighedsrute, men finansieres ikke af rutenet-modellen.
Tilgængelige byrum og boliger for alle	Rutenet-modellen: Ruter etableres i tre bydele (prioriteres)	Ruter i andre bydele udpeges de kommende år. Der er ikke bevilget penge til implementering af Rutenetmodellen til 75 mio. kr. Der er foreløbig kun afsat 15 mio. kr. fordelt over årene 2007-2009.

Tilgængelige byrum og boliger for alle	Rutenet-modellen: Ruter etableres i fire bydele.	Ruter i andre bydele udpeges de kommende år. Der er ikke bevilget penge til implementering af Rutenetmodellen til 75 mio. kr. Der er foreløbig kun afsat 15 mio. kr. fordelt over årene 2007-2009.
Tilgængelige byrum og boliger for alle	Rutenet-modellen: En kampagne målrettes private grundejere og sættes i gang, hvor og når der planlægges omlægning af strøg- og gadeforløb herunder tilgængeligheds-ruterne. Kampagnen skal forsøge at påvirke til samarbejde om at skabe tilgængelige indgange til butikker og boliger.	Kampagnen kører samtidig med anlæggelsen af ruterne og vil derfor ske løbende. Første kampagne igangsættes efterår 2007. Kampagnen indgår under programmet BY FOR ALLE.
Tilgængelige byrum og boliger for alle	Rutenet-modellen: Udarbejdelse af publikation/folder, som udsendes i forbindelse med tilladelser, som gives til udeserveringer, vare- og skilteudstillinger. Publikation, der fortæller om byen for alle og om arbejdet med tilgængelighedsprojektet, skal medsendes for at motivere ansøgeren til at gøre en indsats for at forbedre forholdene. Publikationen skal være tilgængelig på nettet.	Der er udarbejdet et stykke papir, som gør opmærksom på tilgængelighedsproblematikken, og som udsendes samtidig med ansøgningskemaer vedr. tilladelser. Der er oprettet en hjemmeside www.kk.dk/byforalle , der skal fungere som en portal for TMF's arbejde med tilgængelighed.
Tilgængelige byrum og boliger for alle	Rutenet-modellen: Udarbejdelse af publikation/folder, som udsendes i forbindelse med grave-tilladelser. Der henvises til standardløsninger for reetablering efter endt arbejde. Såfremt reetableringsudgiften fordyres på grund af tilgængelighedstiltag, må Vej og Park bidrage. Der afsættes en pulje.	I 2008 har TMF haft fokus på at lære, hvordan man helt konkret gør byen tilgængelig. Bl.a. ved at udarbejde københavnske standardløsninger.

Tilgængelige byrum og boliger for alle	Rutenet-modellen: Gennemføre målrettet halvdagskursus for 60 medarbejdere i BFT. I forbindelse med kurset udleveres og introduceres Vejdirektoratets håndbog i tilgængelighed, samt et pædagogisk huskenotat af Dansk Center for Tilgængelighed.	Tiltaget er overført til projektet EN BY FOR ALLE
Tilgængelige byrum og boliger for alle	Rutenet-modellen: Uddanne en medarbejder fra hhv. Byrums-, Anlægs- og Driftskontoret i Vejdirektoratets uddannelse til tilgængelighedsrevisor. Uddannelsen, som afsluttes med eksamen, er kompetencegivende og vil sikre os ekspertise til at vurdere egne og udefrakommende projekter tilgængelighedsmæssigt.	Tiltaget er overført til projektet EN BY FOR ALLE
Tilgængelige byrum og boliger for alle	Rutenet-modellen: Styregruppen foretager en studierejse til et relevant mål, hvor "Best practice" kan iagttages.	Ikke aktuelt. I stedet arrangeres Nordisk konference om tilgængelighed 1.-2. november 2007 i København med TMF som vært.
Tilgængelige byrum og boliger for alle	Rutenet-modellen: På www.vejpark.kk.dk oprettes en side "Byen for alle", der løbende informerer om tilgængelighedsprojekter, herunder nye tiltag, nyheden om ting, som er udført, kontaktpersoner mv. Nyhedsbrev sendes elektronisk til handicaporganisationerne og københavneraviserne JP-København, MetroXpress, Urban, Politikken og Berlingske Tidende samt evt. lokalaviser og fagblade, som måtte være relevante at informere. Nyhedsbrevet kan downloades fra sitet.	På hjemmesiden www.kk.dk/byforalle findes både beskrivelser af tankerne bag programmet, nyheder mv., men også en online håndbog i tilgængelighed til brug for ansatte i TMF og vores rådgivere, entreprenører og alle andre, der kan tænkes at bidrage med arbejdet med at gøre København til en tilgængelig by. Siden er under konstant udvikling og vil efter planen indeholde TMF's krav til tilgængelighed i både byrum, cykelkældre, strande og i forbindelse med midlertidige foranstaltninger ultimo 2009.

Tilgængelige byrum og boliger for alle	Rutenet-modellen: Kampagne med fokus på den tilgængelige by som et anliggende, der vedrører alle. Kampagnen kan have form af indsats via hjemmeside, plakatsøjler, busreklame eller andet.	Kampagnen BY FOR ALLE er ikke som sådant et handicapvenlighedsprogram, men derimod en indsats, der skal, at København bliver en by, hvor mennesker i alle aldre og med deres individuelle kapaciteter har mulighed for at deltage i byens liv. Dette bliver formidlet på hjemmesiden.
--	--	---

Tabel 4. Evaluering af aktiviteter under Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen (nuværende Børne- og Ungdomsforvaltning, Beskæftigelses- og Integrationsforvaltning og Socialforvaltning)

Indsatsområde	Aktivitet formuleret i 2005	Forvaltningens evaluering i 2009
---------------	-----------------------------	----------------------------------

<p>Individuel støtte og helhedssyn i kommunens serviceydelser</p>	<p>Brugertilfredshedsundersøgelse ud fra sektorplanen for handicapområdets kvalitetsmål.</p>	<p>Brugerundersøgelsen blev gennemført i efteråret 2004. Den omfattede dels en spørgeskemaundersøgelse med forældre til handicappede børn og dels interviews med brugere af bo- og dagtilbud. Undersøgelsen blev brugt til at følge op på kvalitetsmålene i sektorplanen. Den pegede på en række områder, som kunne forbedres, men også på områder som lå tæt på opfyldelse af målene. Helt overordnet set gav forældrene udtryk for, at de er tilfredse med døgntilbuddene til deres børn. Ligeledes gav de voksne brugere af botilbud og bofællesskaber for en generel tilfredshed med botilbuddene og bofællesskaberne.</p> <p>Imidlertid var kun halvdelen af brugerne af handicapcentre tilfredse. Primært drejer utilfredsheden sig om opfølgningen på den enkelte brugers forløb samt oplysning om brugerens rettigheder.</p> <p>Socialforvaltningen har løbende fulgt op på brugerundersøgelsens resultater. Blandt andet udskilte man børneområdet i et særskilt børnehandicapcenter. I 2009 er de fire handicapcentre imidlertid samlet i et enkelt – Handicapcenter København – for at sikre bedre kvalitet i sagsbehandlingen og skabe bedre vejledning af borgere på handicapområdet.</p> <p>Desuden er i 2009 der foretaget en ny struktur på Socialforvaltningens bosteder, hvor 118 bo- og dagtilbud er blevet samlet i 34 centre. Det betyder, at beslægtede tilbud er rykket tættere sammen. På den måde skal de enkelte tilbud kun forholde sig til præcis det, der er relevant for dem. Personalet i centrene sørger for at løse nogle af de daglige administrative opgaver for de mindre tilbud og aflaster dermed lederne, som får bedre tid til at sparre og lede medarbejderne i det daglige. På den lange bane skulle det gerne betyde stordriftsfordele samt betyde en bedre kvalitet overfor borgerne.</p> <p>Endelig har Socialforvaltningen netop udarbejdet en strategi for handicapområdet, som skal sikre bedre kvalitet i sagsbehandlingen, en mere specialiseret og fleksibel indsats, større fokus på borgernes ressourcer med henblik på, at de bliver selvhjulpne, udbygning af boligkapaciteten, større samarbejde med eksterne aktører mv. Handicapplanen er p.t. i høring og forventes klar sensommer 2009.</p>
---	--	---

<p>Individuel støtte og helhedssyn i kommunens serviceydelser</p>	<p>Udarbejdelse af brugerpolitik og pårørendepolitik.</p>	<p>Socialforvaltningen har nu udarbejdet en bruger-pårørendepolitik, der p.t. er i høring og forventes at være færdig sensommer 2009.</p>
<p>Tilgængelige byrum og boliger for alle</p>	<p>Boligplan ”Tryghedsplan” og Børneplan</p>	<p>Tryghedsplanen I forbindelse med Tryghedsplan I blev det besluttet at tilvejebringe 55 boliger. 14 boliger mangler fortsat at blive ibrugtaget, men der er iværksat konkrete projekter, der igangsættes ultimo 2009 eller primo 2010.</p> <p>Under tryghedsplan II er det planlagt at tilvejebringe 51 boliger, hvoraf der fortsat mangler at blive ibrugtaget 47 boliger. Der er imidlertid truffet beslutning om projekternes konkrete udformning for 41 ud af de resterende 47 boliger.</p> <p>Endelig er der i forbindelse med budget 2009 vedtaget en moderniseringsplan, der omhandler en nedrivning af boligerne på Sundbyvang. 185 beboere skal således genhuses – heraf 113 beboere i nye boliger uden for Sundbyvangområdet. De resterende 72 boliger opføres på selve Sundbyvangområdet, når en nedrivning af de eksisterende boliger er gennemført.</p> <p>Børneplanen I Børneplanen på 0-5 års området er der både afsat specifikke midler til drift og anlæg af specialpladser. I perioden 2003-2008 blev der afsat 193 mio. kr. i drift og 68 mill. kroner i anlæg til børnehandicapområdet opdelt på basispladser i almindelige dagtilbud samt specialinstitutioner.</p> <p>Der er p.t. etableret 42 basispladser og 30 specialpladser udover de allerede eksisterende på 0-5 års området. De resterende driftsmidler i Børneplan 1 på 0-5 års området var tidligere disponeret til forsøg med ABA/Doman-behandlingsforsøg. Dette forsøg er ikke blevet videreført og driftmidlerne tilbageføres til etablering af almindelige specialpladser på 0-5 års området med henblik på fortsat at sikre pasningsgarantien.</p>

<p>Kommunikation og information</p>	<p>HandiMap og hjemmesider på alle tilbud til mennesker med handicap.</p>	<p>Projekt HandiMap ligger i første version på kk.dk. Arbejdet med at udvikle anden version afventer i øjeblikket en generel opdatering af brugerfladen, som Koncernservice foretager. Herefter vil der være flere funktionaliteter på sitet.</p>
<p>Fritids-, idræts- og kulturtilbud <i>(Nu Børne- og Ungdomsforvaltningen)</i></p>	<p>Etablering af fast samarbejde om snitflader og gråzoner mellem Kultur- og Fritidsforvaltningen og Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen vedr. idræts-, fritids- og klubtilbud.</p>	<p>Der eksisterer både fast og ad hoc-præget samarbejde mellem Børne- og Ungdomsforvaltningen og Socialforvaltningen om klubtilbud til børn med handicap. Desuden indgår Børne- og Ungdomsforvaltningen i et fast samarbejde med Kultur- og Fritidsforvaltningen om skoleidræt.</p>
<p>Undervisning og uddannelse</p>	<p>Etablering af fast samarbejde om snitflader mellem Udannelses- og Ungdomsforvaltningen og Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen vedr. specialskoletilbud, behandlingstilbud og SFO ordninger.</p>	<p>Med etableringen af Børne- og Ungdomsforvaltningen er en del af behovet for dette samarbejdsforum løst. Desuden er der etableret en fast møderække på direktionsniveau mellem Socialforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen vedr. tilbud til børn med særlige behov. Samarbejdet udbygges løbende og de tværfaglige grupper bliver mere etableret og fasttømret. Senest er der i Socialforvaltningens handicapplan beskrevet initiativer med henblik på et forpligtende samarbejde med Børne- og Ungdomsforvaltningen for at sikre borgerne et sammenhængende forløb i mødet med Københavns Kommune.</p>

Samarbejde og dialog	Tværsektionelt samarbejde med de øvrige forvaltninger om tilgængelighed samt kontaktpersonordning.	<p>Der er ikke udviklet et formaliseret samarbejde mellem forvaltningerne om tilgængelighed. Socialforvaltningen har dog i et samarbejde med Teknik- og Miljøforvaltningen udviklet HandiMap og dermed virtuel tilgængelighed.</p> <p>I Socialforvaltningens Handicapplan lægges der op til en række forpligtende samarbejder på tværs af forvaltningerne, herunder særligt med Børne- og Ungdomsforvaltningen, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen, som er de forvaltninger, Socialforvaltningen i størst udstrækning deler borgere med.</p>
----------------------	--	---

Table 5. Evaluation of activities under Health- and Care Administration

Indsatsområde	Aktivitet formuleret i 2005	Forvaltningens evaluering i 2009
<p>Individuel støtte og helhedssyn i kommunens serviceydelser</p>	<p>Tildeling af ydelser skal altid gives på baggrund af individuelle behov ud fra en helhedsvurdering og ydelserne skal leveres under hensyn til den enkelte borgers ønsker og vaner, samt at borgeren mødes med medmenneskelighed, nærvær, respekt og engagement.</p>	<p>Ud fra Bestiller, Udfører, og Modtagermodellen (BUM) visiteres den enkelte borger til serviceydelser med udgangspunkt i de politisk vedtagne kvalitetsstandarder.</p> <p>Ud fra de visiterede ydelser udarbejdes en plejeplan for alle beboere på plejehjem og i hjemmeplejen for borgere med mere komplekse problemstillinger. Formålet med en plejeplan er at sikre og synliggøre en individuel og målrettet tilrettelæggelse af plejen.</p> <p>Til at understøtte den sundhedsfaglige dokumentation i forhold til den enkelte borger er man ved at indføre Københavns Omsorgs System (KOS), et fælles elektronisk styrings- og dokumentationsværktøj. KOS understøtter ligeledes samarbejdet og kommunikationen mellem medarbejderne i institutionerne og bidrager dermed til at skabe kontinuitet, sammenhæng og ensartethed i plejen og omsorgen.</p> <p>Det er hensigten, at de visiterede ydelser, som tildeles den enkelte borger, vil afhjælpe den fysiske - eller psykiske funktionsnedsættelse hos den enkelte borger og således er borgere med disse handicaps en del af Sundheds - og Omsorgsforvaltningens integrerede indsats på handicapområdet.</p> <p>I 2008 blev nye kvalitetsstandarder vedtaget og implementeret. Kvalitetsstandarderne beskriver det serviceniveau, som er fastlagt for kommunens borgere (+65). Formålet med kvalitetsstanderne er at sikre, at der er sammenhæng mellem de politiske mål og de ydelser borgerne modtager. Kvalitetsstandarderne vil fremover blive vurderet én gang årligt mhp. Eventuelle ændringer.</p>

<p>Tilgængelige byrum og boliger for alle</p>	<p>Sundhedsforvaltningen skal kunne tilbyde de ældre borgere med særlige behov attraktive, fleksible og varierede boliger med udgangspunkt i den enkelte borgers individuelle ønsker, behov og ressourcer. Sundhedsforvaltningen arbejder på en rapport, hvor principperne for fremtidens plejebolig bliver beskrevet. Der vil blandt andet blive inddraget aspekter i relation til varierede og fleksibelt boligtilbud, boligens fysiske indretning og lettilgængelige boliger.</p>	<p>I november 2004 blev Moderniseringsplan I for plejeboligområdet politisk godkendt og er i dag i udmøntningsfasen.</p> <p>Moderniseringsplan I indeholder en 10-årig moderniseringsplan af kommunens ca. 1600 utidssvarende plejeboliger til ca. 900 moderne plejeboliger med tilhørende serviceareal.</p> <p>Der er i alt ombygget 15 plejehjem og 9 nybyggerier/moderniseringer er under påføring eller planlægning. Senest åbnede det nyrenoverede Bispebjerghjem i januar 2009 med 90 fuldt moderniserede plejeboliger. I løbet af de kommende 1-3 år åbner følgende nye moderniserede plejecentre Ryholdtgård, Johannesgården, Gyldenrisparken, Langgadehus, Dr. Ingrid, Ørestaden, Fælledegårde, Tingvej og Verdisvej. Yderligere moderniseringer forventes i de kommende år.</p> <p>Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har et plejehjem Solgavehjemmet, som modtager visiterede borgere med synshandicap</p> <p>I december 2005 blev forslag til de 17 principper, som er bærende principper i relation til modernisering/ombygningsprocessen, politisk vedtaget.</p> <p>Principperne lægger bl.a. vægt på at tage hensyn til personer med alderssvækkelse i forhold til syn, hørelse og bevægelseshæmning. Der tages hensyn til grupper af ældre med særlige behov, således at boligerne bygges med stor grad af fleksibilitet og boligerne etableres, så de kan honorere udviklinger i behov og sygdomsmønstre.</p> <p>Den seneste udvikling inden for teknologien indtænkes i alle om - eller nybygninger, således at borgere med fysiske handicap kan færdes i boligerne.</p>
---	--	---

<p>Tilgængelige byrum og boliger for alle</p>	<p>I henhold til overenskomst om almen lægegerning og overenskomst om speciallægehjælp tilstræbes det, at der ved indretning af konsulationslokaler er tilgængelighed for de bevægelseshæmmede. Ved nyetablering, flytning og nyindretning af praksis bør der under hensyntagen til de økonomiske forhold så vidt muligt sikres hensigtsmæssige forhold for bevægelseshæmmede både for så vidt angår adgangsforholdene og indretningen i øvrigt.</p>	<p>I henhold til overenskomst for almen lægegerning og overenskomst om speciellægehjælp er der indlagt en hensigtserklæring om, at de fungerende lægepraksis sikrer gode adgangsforhold for borgere med handicap til de respektive lægepraksis. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen anbefaler løbende, at denne hensigtserklæring implementeres til gavn for borgere med handicap.</p> <p>I forhold til indretning af sundhedshuse og sundhedscentre kan det oplyses, at der er handicapegnede toilet- og adgangsforhold i disse steder, og at det er et krav ved oprettelse af nye, at handicapforholdene er i orden.</p>
<p>Kommunikation og information</p>	<p>Sundhedsforvaltningen udarbejdede i 2003 en informationsstrategi. Et af de centrale indsatsområder er at sikre borgerne fyldestgørende og lettilgængelig information om de ydelser forvaltningen tilbyder. Sundhedsforvaltningen vil i forbindelse med revision af informationsstrategien i 2005 indtænke tilgængelighed f.eks. i relation til svagtseende og adgang til information for de borgere, der har svært ved at færdes uden for eget hjem.</p>	<p>Strategien for den borgerrettede serviceinformation er erstattet af to nye brochurer: Tilbud til ældre og Tilbud til ældre i plejeboliger. De to brochurer formidler på et letforståeligt sprog kvalitetsstandarderne for ældreområdet og beskriver, hvilken hjælp ældre borgere kan få fra kommunen, hvis de har behov for hjælp og støtte i hverdagen. Brochurerne udleveres i forbindelse med visitationsbesøget, men kan desuden downloades fra kommunens hjemmeside. Man er desuden ved at undersøge mulighederne for at indlæse brochurerne på lydbånd/-cd.</p> <p>Derudover er serviceinformationerne på www.kk.dk om Sundheds- og Omsorgsforvaltningens ydelser ved at blive revideret, så de i højere grad spiller sammen med de to nye brochurer, og informationerne formidles på et letforståeligt sprog. På kommunens hjemmeside er der desuden en funktion, som giver mulighed for, at man kan få teksten på de enkelte sider læst højt.</p> <p>Endelig er det værd at nævne, at pjecen Nyt om folkepension, som revideres en gang årligt og sendes ud til samtlige folkepensionister sammen med pensionsmeddelelsen, også bliver indlæst til lydbånd/-cd.</p>

Beskæftigelse	Sundhedsforvaltningen arbejder med udvikling og revision af forvaltningens personalepolitikker og vil i den forbindelse indtænke det i Københavns Kommunes handicappolitik.	Sundheds- og Omsorgsforvaltningen samarbejder med Jobcenter København om medarbejdere, som har erhvervet sig et handicap i form af f.eks. et fysisk handicap ud fra lov om aktiv beskæftigelsesindsats. I Center for Job på særlige Vilkår formidler man flexjob.
---------------	---	--

Samarbejde og dialog	<p>I Sundhedsforvaltningen samarbejder man med de frivillige organisationer om at styrke det frivillige engagement på plejehjemmene i Københavns Kommune.</p>	<p>Københavns Kommune vedtog i december 2005 en frivillighedspolitik</p> <p>Sundheds- og Omsorgsforvaltningens har udarbejdet en implementeringsplan i forhold til hver af de ni politikker i frivillighedspolitikken.</p> <p>Der er et behov for, at frivillige personer støtter op omkring og sammen med medarbejderne er samspilspartnere i forhold til f.eks. den sociale opgave i relation til borgere med nedsat fysisk- eller psykisk funktionsnedsættelse, således at man forebygger, at denne gruppe borgere f.eks. ikke bliver ensomme.</p> <p>Sundheds- og Omsorgsforvaltningen samarbejder med de frivillige organisationer (Hovedstadens Røde Kors, De Samvirkende Menighedsplejer og Ældremobiliseringen) om at styrke det frivillige engagement på plejehjemmene i Københavns Kommune.</p> <p>For at styrke dette engagement har Sundheds- og Omsorgsforvaltningen etableret et partnerskabsprojekt, hvis formål er at skabe frivilligt engagement for beboere på alle plejehjem i Københavns Kommune ved at indgå samarbejde og partnerskaber med foreninger og organisationer.</p> <p>I 2008 havde 23 plejehjem indgået partnerskaber med frivillige organisationer. Disse plejehjem har alle udarbejdet en frivillighedspolitik, der beskriver rammerne for de frivillige på plejehjemmet. Målet er, at samtlige plejehjem i Københavns Kommune, på sigt, skal deltage i partnerskabsprojektet.</p> <p>De opgaver, som de frivillige udfører, er typisk at fungere som besøgsven, gå ture, almene sociale opgaver i samarbejde med personalet samt støtte til større aktiviteter fester, gudstjeneste og udflugter.</p>
----------------------	---	---

Tabel 6. Evaluering af aktiviteter under Uddannelses- og Ungdomsforvaltningen (nuværende Børne- og Ungdomsforvaltning)

Indsatsområde	Aktivitet formuleret i 2005	Forvaltningens evaluering i 2009
Undervisning og uddannelse	Der etableres et videreuddannelsesprogram i specialpædagogik for lærere og pædagoger på forvaltningens specialskoler og specialinstitutioner.	<p>Børne- og Ungdomsforvaltningen har siden efteråret 2005 udbudt et 6 ugers kursus til lærere og pædagoger der arbejder i specialskoler og specialfritidshjem. Dette kursus har hidtil været udbudt 2 gange årligt. Grundet behovsændringer vil kurset fra 2007 blive udbudt én gang årligt. Der er i efteråret 2006 endvidere udbudt et lignende 6 ugers kursus for personale, der arbejder i det specialpædagogiske felt på 0-6 års området.</p> <p>Børne- og Ungdomsforvaltningen har løbende drøftelser med ledere fra specialskoler og specialinstitutioner om det aktuelle efteruddannelsesbehov, for at matche udbuddet i forhold til udviklingen.</p> <p>På 0-6 års området er der bevilliget midler fra regeringspuljen til opkvalificering af personalet i daginstitutionernes basisgrupper. Midlerne er bevilliget 3-årigt i tilknytning til et basispladsprojekt, der blandt andet også vil definere redskaber til vidensdeling og metodeudvikling omkring integration af special- og normalområdet.</p>

<p>Undervisning og uddannelse</p>	<p>Der er tale om en undersøgelses-, vejlednings- og rådgivningsfunktion udført af fysio- og ergoterapeuter i forhold til børn i almindelige klasser, der på grund af fysiske handicap, funktionsvanskeligheder eller motoriske problemer har det svært i skolen. Indsatsen vil bestå i at modtage henvendelser fra skoler og forældre, undersøge det foreliggende problem og give vejledning og rådgivning om de forhold, hvorunder vanskelighederne viser sig.</p>	<p>Forslaget var i Uddannelses- og Ungdomsforvaltningens handleplan opgjort til en årlig udgift på 720.000 kr., som der ikke var mulighed for at finansiere inden for den eksisterende budgetramme.</p> <p>Med henblik på en understøttelse af intentionerne bag den handicappolitiske strategi, Specialreformen samt den kommende inklusionspolitik, om at borgere med fysisk og psykisk funktionsnedsættelse skal have mulighed for at deltage i – og bidrage til – samfundslivet på lige fod med andre, har BUF fremsat forslag til budgetudvidelse i forbindelse med budget 2009, men midlerne blev ikke bevilget. Forvaltningen genfremsætter forslaget i forbindelse med budget 2010. Det er meget vigtigt for en understøttelse af inklusionstanken at der sikres en undersøgelses, vejlednings, rådgivningsfunktion af ergo- og fysioterapeuter i forhold til børn i almindelige klasser, der pga. fysisk handicap, funktionsvanskeligheder eller motoriske problemer har det svært. Deres vanskeligheder kan vise sig i dårlig balance, usikkerhed i idræt mv. Ergo- og fysioterapeutens indsats vil bestå i at modtage henvendelser fra skoler og forældre. Undersøge det foreliggende problem og give rådgivning og vejledning og om de forhold, hvorunder vanskelighederne viser sig. Det kan bl.a. dreje sig om oprettelse af motorik-hold, rådgivning og vejledning til idrætslærere eller andre samarbejdspartnere om relevante træningsøvelser og eventuelt sanse-motorisk træning.</p> <p>For at etablere ovenstående konsulentfunktion, vurdere BUF, at der bør ansættes 1 ergo- og 2 fysioterapeuter, der kan hjælpe skolerne med rådgivning, vejledning og vurdering.</p>
-----------------------------------	--	---

<p>Undervisning og uddannelse</p>	<p>Forvaltningen udarbejder og fremlægger en perspektiv- og handleplan for Uddannelses- og Ungdomsudvalget, omhandlende behovet for etablering af specialundervisnings- og specialfritidsforanstaltninger.</p>	<p>Der fremlægges en gang årligt for Børne- og Ungdomsudvalget en Perspektiv og Handleplan indeholdende de nyeste prognoser for udbygningsbehovet, hvad angår specialskoler og specialfritidspladser på de enkelte handicapområder. Handleplanen indeholder en vurdering af de økonomiske konsekvenser i forbindelse med de foreslåede udbygninger.</p> <p>Efter etablering af Børne- og Ungdomsforvaltningen er prognosearbejdet i forbindelse med udbygning og behov på 0-5 års specialområdet også placeret i denne forvaltning. Der fremlægges ligeledes behovsprognose og udbygningsplan på dette område en gang årligt.</p>
<p>Undervisning og uddannelse</p>	<p>Fortsættelse af kompetencecentre på Frejaskolen (autisme) og Skolen i Charlottgården (ADHD). Formålet er at skabe sammenhæng mellem normal- og specialmiljøet. Dette gennemføres ved at lærerne og pædagogerne i de almene folkeskoler og institutioner kan modtage rådgivning af kolleger med en specialviden. Det undersøges endvidere om der over en årrække skal etableres kompetencecentre på andre specialskoler, herunder Skolen på Kastelsvej, specialskolerne for udviklingshæmmede elever, de såkaldte hjælpeskoler, -klasserækker og observationskolonierne.</p>	<p>De kompetencecentre, der er etableret på hhv. Frejaskolen og Skolen i Charlottgården til rådgivning af lærere og pædagoger, der arbejder med børn med hhv. autisme og ADHD problematikker i den almindelige folkeskole, har videreført deres virksomhed.</p> <p>Som en del af Specialreformen og Inklusionspolitikken udvikles der nye kompetencecentre, der udover specialist viden indenfor normalområdet eller småbørnsområdet.</p> <p>Der udvikles faste procedure for godkendelse af kompetencecentre i Kontor for Støtte, Rådgivning og Sundhed.</p>

<p>Undervisning og uddannelse</p>	<p>Udarbejde informationsmateriale, der giver indblik i tilgængeligheden i de skoler og institutioner, som ligger under Uddannelses- og Ungdomsudvalgets ansvarsområde. Informationsmaterialet skal henvise til elektronisk information. Informationsmaterialet skal være en pjece med henvisning til diverse relevante databaser som det er hensigten årligt at revidere.</p>	<p>Forslaget var i Uddannelses- og Ungdomsforvaltningens handleplan opgjort til en engangsudgift på 525.000 kr. og en årlig udgift på 50.000 kr., som der ikke var mulighed for at finansiere inden for den eksisterende budgetramme.</p> <p>I forbindelse med udmøntningen af puljen til handicaptilgængelighed på 5 mio. kr., som behandles af Borgerrepræsentationen den 14. december 2006, bevilges ikke midler til Børne- og Ungdomsforvaltningen, som har søgt om midler til projekt om udarbejdelse af informationsmateriale om handicaptilgængelighed på skoler.</p> <p>Der sker imidlertid jævnligt ændringer i bygningsmassen gennem vedligeholdelsesarbejder og udbygninger, hvilket ofte påvirker adgangsforholdene. I den forbindelse vil forvaltningen se på, om et sådan informationsmateriale ikke snarere skal formidles gennem en database der hurtigt kan opdateres i forhold til udviklingen.</p>
-----------------------------------	--	---